

deelte paa Landdistrikterne, naaget de da tillige komme til at tage Deel i disses Udgifter til de samme Siemed.

Indenrigsministeren: De ærede Tælere, som hidtil have ttrret sig, have væsentlig betragtet Sagen fra Kjøbstædernes Standpunkt, hvilket jeg saa langtfra skal badle, at jeg finder det naturligt, at det er fra de tvende Sider, fra Kjøbstædernes og fra Landets Standpunkt, at Sagen maa drøftes, og ligesaa ønskeligt og naturligt finder jeg det, at hver af dem har sine udprægede Talsmænd; thi ligesom selve Loven gaaer ud paa at tilbeiebringe en Forbindelse mellem disse tvende vigtige historisk givne Dele af vort Land og Folk, saaledes er det ogsaa, før at komme til en billig Overeenskomst: mellem de dertil knyttede Interesfer, at Sagen ved den lovgivende Magt, altsaa her det høie Thing, ad Overenskomstens Veie tilstræbes. — Jeg finder mig dog her foranlediget til strax at gjøre opmærksom paa, at der i Discussionen har indblandet sig et Punkt, som ikke her hører hjemme, nemlig den Misforståelse, der findes i Kjøbstæderne, foranlediget ved, at de i økonomisk Henseende ere gaaede tilbage, hvilket dog til en vis Grad maaskee ikke vil sige Andet, end at de Illusioner, hvortil man en Tid hengav sig, have viist sig ikke at staae Prøve; men disse Betyrninger, som i enkelte Retninger ganste vist ere tilstede, og de Forhaabninger, som ere gaaede glip, ligge aldeles udenfor denne Sag; — enten de ere til eller ikke, vil denne Lov og den derved foreslaaede Forandring være lige hensigtsmæssig eller lige fordærvelig. Jeg skal dernæst tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det er ubilligt, naar man af denne Lov vil fordrø, hvad den ikke prætenderer at ville yde. Den fremtræder paa ingen Maade med den Prætension at være en fuld Opfyldelse af Grundlovens Bestemmelser om den kommunale Frihed. Jeg har selv engang tidligere troet, at det kunde skee ved et stort Kast, og har som Ordfører for et Udvalg her i Thinget forsøgt derpaa; men det har siden viist sig, maaskee stemmende med disse Forholds egen Medføer, men ialfald med den Maade, hvorpaa vi Danste pleie at opfatte sige Ting, at det maatte skee ved mindre Skridt,

og naar vi ville erindre, hvormange Gange vi have forhandlet om det forholdsvis lille Spørgsmaal, nemlig om Valgsystemet for Communerne i Kjøbstæderne og paa Landet, og at det eneste Skridt, der kan ansees for at være endelig afgjort, netop er dette ene Forhold, vil det indsees, at det maa betragtes som et betydeligt Fremskridt i denne Retning, som her er forsøgt, men at man derved ikke har paataget sig at ville yde Alt, hvad der endnu kunde staae tilbage. Jeg troer ikke, det kan kaldes ubeskedent at sige, at hvis denne Lov med de Forbebringinger, hvortil den vistnok trænger, og som jeg haaber den vil finde paa Rigsdagen, erholder Lovskraft, er det et meget stort Skridt henimod det Maal, som ved Grundloven er sat; stort i og for sig og stort i Forhold til de tidligere Forhandlinger om kommunale Anliggender. Naar der altsaa spørges: 'Hvad denne Lov vil præstere, og ønsker at yde, saa er det, som Titlen viser, Ordningen af overordnede kommunale Raad for Kjøbstad og Land, altsaa af Muntsraadene, der ved den skulle opnaage for det Første et langt bredere og sundere Grundlag, og dernæst en langt mere udstrakt Myndighed. Om disse to Punkter er der imidlertid ikke hidtil faldet et Ord, og jeg er overbevist om, at en alvorlig Prøvelse af Lovudkastet vil vise, at hvad der end i saa Henseende ellers kunde staae tilbage at ønske, saa er der ikke lidet udrettet, selv om Loven ikke blev anderledes, end den nu foreligger. Derimod udgiver den sig paa ingen Maade for at ville bringe den indre Udvikling i Communerne til endelig Afslutning; maaskee havde det Forslag, som i forrige Aar blev forelagt Landsthinget, denne Prætension uden dog at opfylde den. Hvad der indeholdtes af virkelig Rjerne til det foreliggende Spørgsmaals Løsning, er blevet bibeholdt, medens Spørgsmaalet om Kjøbstædernes indre Udvikling er blevet holdt aabent.

Naar den ærede Rigsdagsmand (Jessen), der først havde Ordet, opfastebe det, ganste vist meget væsentlige Spørgsmaal, om de overordnede fælles kommunale Bestyrelser, som ogsaa han erkjendte for at være uundværlige og især aldeles uundværlige, hvis man vil haabe i den kommunale Friheds In-